

„Wiedza na temat stanu zdrowia a jakość życia osób po urazie rdzenia kręgowego”

STRESZCZENIE

Wstęp

Urazy rdzenia kręgowego (URK) uznawane za jedne z najpoważniejszych schorzeń narządu ruchu, powodują wiele poważnych następstw i powikłań ze strony poszczególnych narządów i układów organizmu, które mogą przyczyniać się do obniżenia jakości życia wśród osób po URK. Przegląd dostępnego piśmiennictwa wykazał stosunkowo niewielką liczbę prac zorientowanych na ocenę determinantów jakości życia związanej ze stanem zdrowia (ang. Health Related Quality of Life; HRQoL). Zaledwie w kilku pracach próbowano jak dotąd podjąć temat wiedzy z zakresu URK.

Cel badań

Głównym celem pracy była analiza związku pomiędzy wiedzą o stanie zdrowia a HRQoL oraz analiza czynników warunkujących poziom HRQoL u osób po URK, uzależnionych w codziennym funkcjonowaniu od wózka inwalidzkiego. Celami dodatkowymi pracy były: 1) Ocena ogólnego poziomu znajomości wiedzy na temat stanu zdrowia oraz znajomości zagadnień dotyczących poszczególnych obszarów codziennego funkcjonowania osób po URK, 2) Ocena poszczególnych wymiarów i sfer jakości życia związanej ze stanem zdrowia wśród osób po URK oraz 3) analiza czynników warunkujących poziom wiedzy na temat stanu zdrowia osób po URK.

Material i metody

Badania przeprowadzone zostały wśród osób po URK uczestniczących w obozach Aktywnej Rehabilitacji (AR) organizowanych przez Fundację Aktywnej Rehabilitacji (FAR). W badaniach uczestniczyło 100 osób po URK, w tym 22 kobiety i 78 mężczyzn. Średni wiek respondentów w dniu badania wyniósł 32,11 lat (SD = 9,29). Średni wiek w dniu urazu wyniósł 27,32 lata (SD = 8,57), a średni czas od urazu 4,92 lata (SD = 5,52). Do przeprowadzenia badań wykorzystane zostały: Test wiedzy na temat stanu zdrowia osób po URK, Kwestionariusz SF-36 służący do pomiaru HRQoL oraz metryczka obejmująca dane demograficzne.

Wyniki

Przeprowadzone badania wykazały pozytywną korelację pomiędzy wiedzą na temat stanu zdrowia a HRQoL wśród osób po URK. Poziom wiedzy na temat stanu zdrowia respondentów został oceniony jako dostateczny (27,11 pkt.). Najlepiej ocenionymi obszarami wiedzy okazały się odżywianie/dieta (85,0% prawidłowych odpowiedzi) oraz troska o skórę (67,8% prawidłowych odpowiedzi), najniżej ocenionymi – uzyskiwanie pomocy (36,3% prawidłowych odpowiedzi) oraz zaopatrzenie ortopedyczne (44,5% prawidłowych odpowiedzi). Analiza związku pomiędzy wiedzą na temat stanu zdrowia a poszczególnymi wymiarami HRQoL wykazała wysoce istotną zależność pomiędzy wiedzą na temat stanu zdrowia a ograniczeniami w pełnieniu ról z powodu zdrowia fizycznego ($r = 0,335$, $p = 0,001$), ograniczeniami w pełnieniu ról z powodu problemów emocjonalnych ($r = 0,312$, $p = 0,002$) oraz poczuciem zdrowia psychicznego ($r = 0,324$, $p = 0,001$). Stwierdzono także istotną zależność pomiędzy wiedzą o stanie zdrowia a ogólnym poczuciem zdrowia ($r = 0,224$, $p = 0,025$) oraz witalnością ($r = 0,237$, $p = 0,017$).

Wnioski

Przedstawiona praca wraz z zaprezentowanymi w niej wynikami wypełnia pewną lukę, którą jak dotąd badacze się nie zajmowali. Dzięki przeprowadzonej analizie statystycznej zebranego materiału badawczego wiedzę na temat stanu zdrowia osób po URK można uznać za nowy determinant HRQoL. Zmiennymi, które okazały się istotnie związane z HRQoL osób po URK były: stan cywilny, wykształcenie, poziom urazu, wiek w dniu urazu oraz udział w obozach AR. Wyższy poziom wiedzy odnotowano u tych osób po URK, które żyły w związkach, były lepiej wykształcone, były młode w dniu urazu, miały paraplegię oraz tych, które w przeszłości uczestniczyły w obozach AR.